

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Scandali notio, origo, & damna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

Scandali notio, origo, & damna. 411

Quodsi tamen rustici, aurigæ &c. brutis, rebus-
que aliis maledicant, peccatum ab impatientia
distinctum vix umquam committunt, nisi forsan
grave damnum exinde proximo, rerum harum
domino, illatum cuperent.

CAPUT II.

Scandali notio, origo, & damna.

Ut rite defini sci scandalum possit, in activum
prius & passivum dividi debet. Scandalum
activum est dictum, vel factum minus rectum
præbens alteri occasionem spiritualis ruinae seu
peccati. Ad dictum & factum etiam omissiones,
quæ alios turbant, reducendæ sunt. Scand-
alum passivum ipsa spiritualis proximi ruina est,
seu peccatum illud, quod proximus occasione tui
dicti, facti, vel omissionis commisit. Duplex
est: unum *per se datum*, quod ex mala agentis
intentione, aut ipsa mala operis vel sermonis
conditione in alio oritur: alterum *per accidens*
acceptum, quod occasione tui facti &c. præter
omnem intentionem, & operis conditionem ex
casuali sinistra videntis, vel audientis interpreta-
tione sequitur. Quodsi sinistra hæc interpreta-
tio ex ignorantia, vel infirmitate speciali sit
profecta, scandalum *pusillorum*; sic ex malitiosa
cordis dispositione provenerit, scandalum *phari-*
sæicum erit.

Scan-

tius adorationis, ac laudis divinæ instrumentum
efficere.

Scandalum per se datum, sive *directum*, dum quis data opera proximum ad peccatum inducit, sive *indirectum*, ut dum coram eo quod quam agit, aut loquitur, ex quo spiritualis illius ruinam prævidere probabiliter potest, peccatum ex natura sua grave est (a). *Væ homini illi, per quem scandalum venit*, Christus prædixit (*Matth. 18.*). Et Apostolus eum, qui propter cibum fratrem scandalizat, *jam non secundum caritatem ambulare* scripsit (*Rom. 14.*) Scandalum proin caritatem elidit, & fraternæ correctioni recta oponitur, quia malum peccatum quod correptio a proximo propulsat, scandalum inducit, aut revocat.

Peccati hujus sæpe reos se faciunt conjuges qui multa agunt aut loquuntur, quæ liberis nocent; patresfamilias, qui blasphemias, & turpitudines coram

(a) Sitne scandalum *indirectum*, id est per se non intentum (nam de directo nullum movetur dubium) speciale peccatum quod pravi operis malitiam novam malitiam superaddat; Doctores disceptant. Quidam affirmant, negant alii circumstantiis speciem mutantibus, alii circumstantiis solum aggravantibus illud accentuant. Sive his sive illis subscribas, quoad proximum interest. Nam ex una parte circumstantiis non minus aggravantes, quam speciem mutantibus in confessione sunt exprimendæ, uti suo loco dicetur; ex altera parte vincibilem inadvertentiam a peccato non excusare jam supra (*Tr. 3. pag. 215. in Not.*) monuimus. Traditur ibi doctrinam relege; & scandalum indirectum an, quando, & quale peccatum sit, facile intelliges.

coram domesticis proferunt, crapulati post noctis medium redeunt &c: Cantores qui amatorias cantilenas in tabernis decantant; Pictores, Statuarii &c. qui denudata hominum umulacra exponunt &c. In his nædum numerus actionum scandalosarum, sed & numerus insipientium audientium, de quibus spirituale damnum time-ri potest, in confessione esset exprimendus, sed multis, præsertim hystriionum, pictorum &c. scan-dalis haud inepte epiphonematis loco illud ap-plicari posset: *Numerata, si potes.*

Ut autem scandalum evitetur ante omnia
1. Verba seductoria, quibus ad malum incauti pertrahuntur, numquam sunt proferenda. 2. Omne factum peccaminosum coram spectatori-bus, ubi & quantum fieri potest, est impediendum. 3. Opera indifferentia, & aliunde licita scandali impediendi gratia omitti aliquoties de-bent, donec sic agendi ratio nonnullis infirmis exposita fuerit, postea si scandalum sequatur, non datum, sed acceptum & pharisaicum erit. 4. Exercitia itidem pia, uti opera misericordiæ, si ex iis scandalum pusillorum prævideatur, ali-quamdiu occultanda sunt, aut differenda, donec congrua monitione scandali periculum sit submotum; secus si occasione eorum scandalum pharisaicum suborturum prævidea-tur. 5. Ad actum præceptum omittendum, ut scandalum evites, vix umquam teneris; quia illud, quod timeatur, scandalum vix aliud quam pharisaicum esse potest. Quodsi tamen casu raro scandalum pusillorum consequeretur, quidam Auctores docent, actum lege positiva præ-

præceptum ex epjikia omitti aliquoties possunt, quibus tamen alii sat multi & graves contraveniunt. 6. Nullo tamen casu actionem, lege naturali prohibitam, ut scandalum impediat, interponere licet; quia non sunt facienda in sepe mala, ut qualiacumque bona eveniant, & alia repellantur mala. *Si de veritate scandalum sumitur* (inquit sanctus Gregorius homil. 7. in *Ezech.*) *utilius permittitur nasci scandalum quam veritas relinquatur.* 7. Denique inter mala unum committere parato non potes potius suadere, ut eligat minus; quia sic in eum actum influeres, sed dissuadere majus malum teneris, & ad alterum te permissive habere, utrumque simul impediendi tibi facultas delat. Plura, quæ scandalum contingunt, jam supra de peccatis alienis (*pag. 291.*) diximus, ubi addendi possunt (a).

Nonnulla alia, quæ cum caritate pugnant, sanctus Thomas, aliique Theologi hic vitare censent. Horum aliqua jam in *Tract. de peccatis*, præcipue capitalibus, exposuimus; reliqua infra, ubi de peccatis secundæ tabulæ universis sermo erit, breviter explicabimus.

(a) Qui per directum scandalum aliquem seductum, ita seductum, ut resipiscat, efficaciter hortari tenetur. Scandali indirecti reus in eadem materia publice contrarium agere, ac loqui, & nonne exemplo vulneribus, quæ proximo iniicit, mederi tenetur. Remedia communiora sunt. 1. Tarditas in loquendo, 2. circumspectio in agendo, 3. frequens divinæ præsentis recordatio. His tria ultima adde, quæ paulo supra (*pag. 404. in Not.*) propinavimus.